

Godina 1918.

HRVATSKI LIST: U preplati za godinu K 48.—, za polugodište K 24.—, za mjesec K 12.—, u maloprodaji 16 št. pojedini broj. HRVATSKI LIST prima se u pravu listu trg. Custoza 1.

Upisivanje dece za hrvatsku školu u Šijani Da se olakoti ljudima, koji stanuju u Šijani, upisivanje u školu, obdržavaju se takodjer u bivšoj Družbinoj školi upisivanje naše dece obvezane na pohadjanje škole. Potrebno je, da upišu u školu decu i oni roditelji, čija su deca već lani polazila školu. Upisivanje biće svaki dan od 9—12 sati prepodne i od 4—6 sati popodne. Oni, koji žele, da im deca polaze školu u gradu, treba da upišu decu u školu u ulici Cenide. Upisivanje biće i u nedelju pre podne. Svi naši ljudi se pozivlju i svakomu je dužnost, da upiše decu samo u hrvatske škole. Svaki neka upozori suseda, neka ide decu upisati u naše škole u Šijani i u ulici Cenide.

Hrvatsko dete u hrvatsku školu.

Došlo je doba upisivanja hrvatske dece u škole. Već smo jedamput upozorili hrvatske roditelje, neka šalju svoju decu u hrvatsku školu. Danas je to dvostruka dužnost roditelja, koji osećaju narodno. O nama zavisi, da li će se i buduće postupati s nama kao sa robovima ili kao sa slobodnim narodom. Biće naša krivnja budu li vladale u ovim našim pokrajinama i u buduće prilike, koje vladaju danas. Da se naš jezik ne štupa, da se prezire naš narod, tko je tome kriv? Nije li to krivnja našega naroda samoga, koji se uvek klanja tuđincu, koji je odobravao svaki njegov korak, koji se je uslužno pokoravao svemu onomu, što mu je tuđinac zapovedao?

Tuže se naši ljudi, da oni nisu u toj zemlji gospoda. Ali ako sami sebe ne štujemo, kako da nas štuju tuđinci. Da li ste ikada čuli, da je Talijanac dao svoje dete u hrvatsku školu ili čak Nemac? Svi znademo veoma dobro, da naša deca polazi talijanske i nemačke škole u vanredno velikom broju i da sve vreme na našu decu, kako bi ju primamilo u tuđi zavod, gde bi se potalijančilo ili ponemčilo. Ako se s nama danas loše postupa, moramo si priznati, da smo ovaj postupak i sami zaslužili, pošto smo dopuštali, da se nas prišite i tlač. Ako hoćeš biti gospodin, dokaži svojim nastupom, svojom svešću, da to jest.

Naš narod je mnogo toga preživio u tom ratu, mnogo se napatilo. Našoj je deci pretio glad. Da li su oni ljudi, koji žele strpati našu decu u tuđe škole, učinili štagod, da se naš narod obrani i očuva od nevolje i bede? Ako nam je iko pomogao, bio je naš čovek, bio je svestan član našega naroda, bio je napose i naš narod sam, koji je u Hrvatskoj i Slavoniji spasio na desetke hiljada gladujuće dece iz Bosne, Dalmacije i Istre.

U najteže doba, kad je svaki rad za naš narod bio zabranjen i zaprečen, našlo se ipak odlučnih ljudi, koji su iz ljubavi za svoj narod radili i nastojali, kako bi mu priskočili u pomoć, kako bi ga izbacili iz neprilike. Takvih je ljudi bilo malo, ali bilo ih je, fala Bogu. Ali da ih je bilo malo, to smo zakrivali sami. Našu smo decu davali u tuđe zavode i najboljim smo našim silama gnojili tuđu njivu. Danas nemamo dovoljno učitelja, profesora, činovnika. Za to dolaze u naše zemlje tuđinci, koji upravljaju našim imanjem i našim životom. To smo sve sami zakrivali, zakrivila je nesvesnost našega naroda, koja nije svoje dete htela dati u hrvatsku školu, već smo dopuštali, da se u tuđim školama pojaničare, da zaborave na oca i majku i na narod svoj i da rade za tuđinca, u čiju su službu stupili.

Danas nije više doba, da se ljudima može oprostiti kolebanje. Tko nije s nama, taj je protiv nas. Tko daje svoje dete u tuđu školu taj nije naš čovek, već je to tuđinski sluga, a sluga ćemo prezirati. Takvim nema mesta u našem kolu. Svaki pojedinac, koji se oseća Hrvatom i Jugoslavenom ima prema svom narodu i teških dužnosti. Davati svoje dece u našu školu nije to samo dužnost, već je to znak poštivanja samoga sebe. „Kdor ne spuštuje se sam, podlaga je tuđevi peti“ piše pesnik bratskog slovenačkog naroda. Dvoličnjake, koji bi želeli sedeti na dvem stolicama, ne trebamo više. S njima nemamo ništa zajedničkoga. Neka se u svakom pogledu obrate na tuđinca, neka im on pomogne.

Kako ima svaki čovek dužnosti prema obitelji, tako ima dužnosti prema svom narodu. Ljubiti svoj narod znači raditi za nj i biti pripravan na žrtve. Ali to, što danas tražimo od naših ljudi, nisu žrtve, već je to u korist samomu narodu, svakog pojedinca i narodne celokupnosti. Svaki se mora za to zauzeti, da ne bi za našom krvlju i za našom zemljom lakomi tuđinac mogao kazati, da nismo zreli za slobodu.

I opet velimo: Naše je načelo poštivanje tuđega naroda, poštivanje tuđe dece. Mi nećemo poslati Talijane ili Nemce, mi im nećemo otmati decu i škole. Ali ne dajmo ni njima, da nam otmaju što je naše, jer bi se kasnije nama rugali kao bedacima i barbarima. Naši vrsni omladinci, koji su toliko puta dokazali, da osećaju s narodom i da znadu za nj i poraditi, neka objasne narodu, što je njegova dužnost. Nije danas vreme za dugačka raspravljanja, treba se odmah latiti posla. Svaki neka učini svoju dužnost u svojem krugu, neka tumači svakom pojedincu, s kojim dolazi u doticaj, da mora svoje dete upisati u hrvatsku školu. Uvereni smo, da će se naši omladinci odazvati, kao uvek dosada, tom pozivu i da ćemo uskoro videti plod njihovog rada.

Dakle: Hrvatsko i slavensko dete u hrvatske škole!

RATNI IZVEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Berlin, 26. (D. u.) Službeno se javlja: Nema većih bojnih događaja. — Poglavlica generalnog stožera.

Nemački.

Berlin, 26. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Vojna skupina naslednika prestolja Rupprechta: Pretpoljski bojevi u ravnic Lyse, severno od kanala La-Bassee i kod Moeuvresa. — Vojna skupina generala pukovnika von Böhna: Jakoj paljbi neprijatelja slediše jugoistočno od Epehya i kod Bullecourta delomični sunci, koji su bili suzbijeni. Između potoka Omignon i Somme nastavilo je neprijatelj svoje navale. Prvi se jurš skršio u koncentriranoj paljbi našeg topništva i naše pešadije. Težište prepodne više puta opetovanih navala bilo je upereno proti uzvisini između Pontrueta i Gricourta. Prolazno ustali se neprijatelj na toj uzvisini, protunavalom preotelo mu ju opet. Poslepodne započeo je Francuz između Francillya i Somme iz nova jakim navalama, koje su bile suzbijene osim na nekim malim provalnim točkama. Zadnja dva dana dopremismo na tom mestu više od 200 zarobljenika. — Vojna skupina nemačkog naslednika prestolja: Kod mesnih pešačkih poduzeća severno od Allemanda (između Ailette i Aisne) dopremili smo zarobljenika. Severno od Vallija suzbili smo delomične navale neprijatelja. — Vojna skupina vojvode Albrechta: Istočno od Mozele suzbili smo delomičnu navalu neprijatelja. Tamo boreće se čete 31. domobranske brigade zarobile su protunavalom 50 Francuza i Amerikanaca. — Iz neprijateljskih skupina letala, koja su napale na Frankobrod na Meni i na Kaiserslautern, sastrelismo 7 aeroplana. — Ludendorff.

Večernji izveštaj.

Berlin, 26. (D. u.) Večernji izveštaj javlja: U Champagnei, između Argona i Moze, započela je na širokoj fronti francusko-amerikanska navala po jedanaestatnoj topničkoj pripremi. Prodor bio je osujećen. Boj za naše položaje traje.

Bugarski.

Sofia, 24. (D. u.) Generalni stožer javlja: Zapadno od Ohridskog jezera obostrana topovska paljba, koja je privremeno bila veoma žestoka. U okolici Bitolja napale su neprijateljske jedinice opetovano i ogorčeno na naše položaje, ali su bile krvavo suzbijene, delomično u boju iz bliza. Neranjeni Francuzi ostali su u našim rukama. Severno od Černe povukli smo nesmetani od neprijatelja i prema nacrtu naše čete. Na brdu Babuna i kod Krivolaka napao je neprijatelj sa znatnim silama. Boj traje dalje.

Turaki.

Carigrad, 24. Osmanlijsko bojno vodstvo javlja: Na fronti u Palestini proveli smo zaštitne mere s obe strane Jordana. Na ostalim je frontama položaj nepromenjen.

Rot.

„Berliner Tageblatt“ javlja: Turska je fronta u Palestini zapadno Jordana probijena. Jaka topnička priprema, a pre svega jake indijske bojne sile omogućile su Englezima ovaj uspeh. Čini se, da englesko bojno vodstvo želi da se ovim uspehom više iskoristi, nego prodorom kod Gaze. Položaj je turskih četa ozbiljan; biva osobito opasan time, što buntovne arapske čete ugrožavaju stražnje linije Turaka. Nemačke i austro-ugarske čete nisu još sudelovale u boju.

Engleski izveštaj iz Palestine: Istočno od Jordana povlači se neprijatelj na Amman na železnici Hedžas, gde ga proganjaju novozelelandske, zapadno-indijske i židovske čete, koje su doprle do Es Saulta. One su zaplenile topova i učinile zarobljenika. Na severu osvojila je naša konjica po kratkom otporu Haifu i Akku (severno od Acre). Broj zarobljenika raste. Njihov će ukupni broj znatno nadilaziti 25.000, kako smo već javili. Arapske čete kralja Husseina osvojile su Maanare te teraju neprijateljske čete pred sobom, što uzmiču na sever prema Ammanu.

London, 25. (D. u.) Reuterov ured javlja: Izveštaj iz Palestine veli, da broj zarobljenika iznosi preko 40.000, a broj zaplenjenih topova više od 265.

Francuski izveštaj od 24. rujna u večer: U predelu istočno od St. Quentin a uznapredovale su francuske u svezi s engleskim četama. Osvojile su mesta Francilly-Selency, L'Epine-de-Dallon, selo Dallon unatoč žestokom otporu Nemaca. Dalje na jug pomakle su francuske čete svoje postojanke sve do zapadnog ruba Griffecourta. Francuzi su dopremili više od 5000 zarobljenika i velik broj strojnih pušaka. Na fronti Vesle uspelo je Nemcima ustalliti se u prednjim položajima Francuza. Protunavala Francuza uspostavila je potpunoma linije te dopremila 50 zarobljenika.

Francuski izveštaj od 25. rujna: Tečajem noći kod St. Quentin a između Ailette i Aisne topovska delatnost. Nemačke su navale kod dvorca Oisy, doživele potpun neuspeh. Na fronti Vesle potrajao je prilično živahni topovski boj. Francuzi su suzbili nemačke nasrtaje u Champagnei i u Loreni. U tom područja provallili su Francuzi u nemačke linije.

Izveštaj istočne armije od 24. rujna: Progon traje na čitavoj fronti od Bitolja do Velesa. Neprijateljska odeljenja, pritisnuta našim prednjim četama, uznemirena našom konjicom i strojnim puškama te bombama savezničkih letaća, povlače se u velikom neredu na Veles, Štip i Strumicu. Na levom krilu potisnule su savezničke bojne sile, dolazeće iz bitoljske fronte, neprijatelja na albanske ceste. Francuska je konjica unišila 23. rujna u Prilep. Našla je grad neoštećen te je osvojila goleme zalihe. Dalje na sever napreduju francuske i srpske čete preko ceste Prilep—Gradsko te ugrožavaju cestu Prilep—Veles. U centru stvorile su srpske čete, koje su prešle Vardar na više neoštećenih mostova između Demirkapua i Gradska, veliki mostobran severno od reke. Mi smo zaposeli Eneš-oba, Kara-Hodžali, Volčhen i Ibirlji. Na desnom krilu doprle su savezničke čete, što napreduju na obim stranama Vardara, na cestu Petrova—Pardovic—Chirnarli—Kargoglugar na Dojranskom jezeru. Broj zarobljenika raste neprestance. Svuda smo zaplenili brojni, često neoštećeni ratni pribor. 22. rujna zaplenili smo nekih 10 topova, većinom teških. Kod Krivolaka zaplenili su Srbi osim već javljenog piana nove aeroplane, automobile kao što i znatne zalihe živeža.

Amerikanski izveštaj od 24. rujna: U Woeuvreu dopremili smo s uspehom poduzeća zarobljenika. Izuzev pojačane topovske paljbe u istom odseku ništa nova.

* Englezi o govoru cara Vilima. „Daily News“ u velikom članku vele o govoru cara Vilima, što ga je držao radništvu u Essenu, sledeće: Taj govor znači, da je despotizam položio oružje, znači smrtno hroptanje i ožanskoga prava kraljeva. Prvi put nakon proplamsanja rata posejio je car Vilim Kruppove tvornice i objavio tom prilikom, da je Krupp istrošeni credo, te Nemačka potučena. To je smisao njegovih reči. Zašto se odlučio car kazati, da je pobjeda nemoguća? Jer je kuća Hohenzollern teško ugrožena i jer car nastoji, da odvrne pogibelj, htijući saveznike antante prikazati, kao da su pošli u boj, da istrebe Nemce i Nemačku, vežuć tako stvar svoje kuće uz onu čitavoga naroda. Članak izjavljuje, da bi bio zločin prihvatiti Payerove mirovne uvete, ali ujedno preporuča saveznicima antante objaviti nemačkom narodu, da mu ne će uzimati pravo na život, nego samo Hohenzollernovskoj tiraniji. Mi smo, zaključuje članak, spremni pregovarati sa narodom, koji se je odrešio vojničkoga i pruskoga militarizma i koji se hoće prilagoditi demokratskoj dobi.

* Jugoslavensko pitanje u parlamentu. „Slovenski Narod“ javlja: Glavni je razgovor svih parlamentarnih stranaka, jugoslavensko pitanje, osobito Tizino putovanje. Nemački „Nationalverband“ sa-

stavio je za proučavanje jugoslavenskog pitanja odbor od devet lica, čiji je predsjednik Waldner. Neki je prvak nemačke politike izrazio dvojbu, da li će nameravano rešenje jugoslavenskog pitanja imati uspeha, da li će u opće biti trajno, jer je volja jugoslavenskog naroda za ujedinjenjem uistinu jaka. — Ceski socijalno-demokratski zastupnik Tusar izjavio se odlučno protiv toga, da se na jednoj strani jugoslavensko, a na drugoj poljsko pitanje rešava odeljeno po odeljenim načelima. Kršćanski su socijalisti mnjenja, da se jugoslavensko pitanje može rešiti samo sudelovanjem svih pozvanih zakonodavnih korporacija i sporazumno sa obim državnim polovicama. Vodeći poljski krugovi izjavljuju, da se najpre mora rešiti poljsko pitanje. Madžarski će nacrti naići na otpor Jugoslavena u Bosni, koji predstavljaju veliku finansijsku jakost. Poljski su krugovi osvedočeni, da se madžarske želje ne će obistinili. Jugoslaveni će u parlamentu uložiti prešne interpelacije.

* **Austrijska vlada, zastupnik Waldner i Tisza.** Beč i Pešta slepomise dalje te se drže samo onog evanđeoskog izreka, da desna ruka ne sme da znađe, što radi leva. Tako je Husarek kazao narodnom zastupniku Waldneru, koji se informirao o putovanjima gospodina grofa Tisze, da je ovo putovanje usledilo bez predhodnog sporazumljenja s austrijskom vladom. Husarek ne će ni da čuje o Tiszi, a Tisza Husareku ni hlizu. Tako rešavaju bosansko-hercegovačko pitanje. Bilo bi dobro, da bi Husarek i Tisza i inače malo više provirili u evanđelje, koje bi u tim najkršćanskijim državama na svetu moralo imati još drugu vrednost, do one, da se pomoću njegovih propisa naši političari izmotavaju iz trenutačnih neprilika.

* **Delegacije tek u listopadu.** Na upit zastupnika Ellenbogna, odgovorio je grof Burian, da će se delegacije sastati tek u listopadu.

* **Italija i Jugoslaveni.** „Petit Parisien“ javlja: Otklonjena je talijanska ministarska kriza. Pobili su nazoni Orlandovi i Bizolatiševi uz pripomoć Galenga i Crespisa radi preinačenja londonskih zaključaka. Po tome imala i Italija preuzeti ulogu zaštitnice Jugoslavena, te prema tomu postići osim teritorijalnog dobitka prema narodnim načelima čudoredni i politički. Odnosna je vladina nota odaslana saveznicima, te će biti obelodanjena nakon njihovog odobrenja. Nota izjavljuje, da se talijansko ministarstvo slaže se željama Jugoslavena za njihovu neodvisnost i slobodnu državu kao načelima antante i dobit pravednog trajnog mira.

* **Živahne rasprave radi jugoslavenskog pitanja u Parizu.** „Eclair“ javlja iz Pariza, da se medju Pašićem, Orlandom i Clemenceaum obdržavaju živahne rasprave radi jugoslavenskog pitanja.

* **Zabrana skupština za mir u Nemačkoj.** Berlin, 26. (D. u.) „Vorwärts“ piše: Kako čujemo, bilo je prigodom naredbe ratnog ministarstva, kojom se zabranjuju sastanci u prilog mirovne rezolucije državnog sabora, određeno, da naredbe ratnog ministarstva moraju biti najprije odobrene po državnim kancelaru. — O jučer u večer nastavljenim medjustranačkim pregovaranjima javlja „Berliner Tageblatt“: Ako se s nekim pravom moglo govoriti neko vreme o krizi unutar stranaka većine, može se danas smatrati ovu krizu rešenom. Nasuprot tome postoji dalje kriza državnog kancelara.

* **Glasno o novačenju Ukrajinaca za zapadnu frontu.** Kijev 25. (D. u.) U službenim nemačkim krugovima izjavlja se nasuprot glasinama, da će se u Urajini pozvati vojsku pod oružje i da će ova vojska biti odaslana na zapadnu frontu, da Nemačka nije u zaposednutim krajevima pozvala pod oružje niti jednog vojnika. Takav postupak je tim više isključen, što je Nemačka za to došla u Ukrajinu, da uspostavi mir i poredak i što živi s tom zemljom u prijateljskim odnošajima.

* **Stavka željezničara u Engleskoj.** London, 5. (D. u.) Reuterov ured javlja službeno: Da se došlo položaju, stvorenom pljačkanjem i samovoljnim delima stavkajućih željezničara, pristupila je vlada oblastima vojske, i mornarice zamolbom, neka ju podupiru u službi za transport municije i živeža, koji su potrebni za vojsku.

* **Tisza o svom putovanju.** U madžarskom službenom listu veli Tisza, da je njegovo putovanje bilo privatnog značenja i da je svakom pojedincu, s kojim je govorio o politici, izričito kazao, da putuje kao privatni čovek. Što se tiče rešenja bosanskoga pitanja, veli Tisza, da mu lebdí pred očima rešenje, koje će u jednakoj meri udovoljiti madžarskim i austrijskim interesima.

* **Nemci neće anektirati ugarske komitate.** Nemački „Nationalverband“ javlja, da vest, prema kojoj bi nemačko nacionalne stranke pristale, na ugarsko rešenje bosanskog pitanja, kad bi Ugarska odstupila Austriji nekadašnje nemačke komitate Požun, Oedenburg i Steinamanga, ne odgovara istini. (Tim nemačkim komitatima naime narastao bi znatno broj Slavena, koji su napučeni. O. u.)

* **Kriza u Nemačkoj.** Po jučerašnjim govorima u glavnom odseku nemačkog državnog sabora, tvrdi se, da je položaj potpuno razjašnjen. Katolički je centum označio zahteve socijalnih demo-

krata glede učestvovanja kod vlade neprihvatljivima. Ne bude li katolički centum popustio, državna će se saborska većina razići. U tom će slučaju bezuvjetno otstupiti grof Hertling i Payer.

* **Državni je kancelar u sednici glavnog odseka od 26. t. m. izjavio, da je velik deo pritužba na vojničku cenzuru i na vojničke mere u javnom životu u velikom opsegu opravdan.** Najbliža bi prema tome bila posledica, da se suži zapovednička vlast.

* **Izjava Wilsona: „Neprijatelju valja onemogućiti da pogazi reč.“** „Lokalanzeigeru“ javljaju iz Rotterdama, da je Wilsonu nakon odgovora na austro-ugarsku notu, došlo u posete mnogo političara i članova diplomatskoga zbora, da mu na njegovom hrabrom držanju čestitaju, našto je Wilson medju ostalim odgovorio: Nama treba potpuna pobjeda, a pregovorima nema mesta. Sve da bi Austrija sutra rekla, da pristaje na svih 14 tačaka moga mirovnoga programa, ja bih ustrajao u nećkanju na pregovore. Mi nemožemo danas verovati ni jedne reči našim neprijateljima. Nama treba više, od njihova obećanja, da će održati svoju reč. Njima se mora onemogućiti, da pogaze svoju reč.

* **Utok „Narodnih Listi“ odbijen.** Nutarnje je ministarstvo odbilo utok radi obustave „Narodnih Listi“.

* **Spitzmüller u Sarajevu.** Sarajevo 26. (D. u.) Zajednički ministar financija stigao je danas posle podne ovamo.

Iz slavenskog sveta.

Jugoslavensko pitanje u Zagrebu i u Sarajevu. Poljnovi se bistre. Nasilno „rešavanje“ bosansko-hercegovačkog pitanja, proizvelo je baš suprotni učinak od toga, što su u Beču i Pešti očekivali. I koalicija, koja je do sad vodila politiku oportuniteta, izjavlja se sve oštrije i otvorenije za narodno jedinstvo. Eto što piše „Hrvatska Rijec“ od 24. rujna, a mi možemo da te izvode potpišemo: Našu javnost ne treba zavoditi krivim informacijama, nego joj treba čisto i bistro kazati, da mi ne možemo računati ni na čiju pomoć, ni na čiju zaštitu i blagonaklonost, da se Austrija i Ugarska mogu sporazumeti bar provizorno u kakvom posebnom i parcijalnom rešenju jugoslavenskog pitanja i da nama ne preostaje ništa drugo, osim uzdanja u svoju narodnu svest, svoju vlastitu narodnu snagu i nadu u pobjedu velikih demokratskih načela, koja sve više osvajaju čitav kulturni svet, pa će u daljnjem svom razvitku neminovno delovati i na one faktore, s kojima se mi danas borimo za primitivne uslove narodno opstanka“. I u Bosni je putovanje grofa Tisze imalo za posledicu, da su se naši redovi zgustili. I Srbi i Hrvati potpisali su memorandum, iz kojega nedvoumno proizlazi, da su se bosanski merodavni političari izjavili za ujedinjenu Jugoslaviju. Taj je memorandum bio uručen grofu Tiszi, a bio je i najbolji odgovor, što su ga bosanski Jugoslaveni mogli dati gospodinu madžarskom magnatu Memorandum su potpisali: Vojslav Šola, Gligorije Jeftanović, Pero Stokanović, Danilo Dimović, dr. Simo Ilišević, dr. Vlado Andrić, Jovo Pešut, dr. Jojkić, dr. Jozo Sunarić, fra Ikić i Vjekoslav Jelavić. Potpredsednik bosanskoga sabora Šola predao je grofu Tiszi taj memorandum, a da se uopće nije upustio u politički razgovor. Osim Šerifa Arnautovića, koji je po svojoj ulozi madžarskog agenta tražio, neka se Bosna prikloni Ugarskoj i dr. Bašagić Safveta, koji se stavio na frankovačko stanište, neka se ujedine sve hrvatske zemlje, izjavio se i svi muslimani za narodno ujedinjenje u smislu jugoslavenske bečke deklaracije. Neuspeh Tiszine je akcije prema tome potpun. Dok je u hrvatsko-srpskoj koalicije izazvao donekle preokret u taktici, koji u tim ozbiljnim časovima ne će Madžarima biti ni najmanje po volji, postigao je, da se Bosna, izuzev nekih nenarodnih elemenata, izjavila kompaktno za narodno ujedinjenje Hrvata, Slovenaca i Srba.

Iz Slovenije. Iz „Slovenca“ doznajemo, da je dr. Korošec bio u Zagrebu, gde je konferirao o narodnoj koncentraciji. Vesti o tim većanjima je

cenzura zaplenila. — U Senčurju kod Kranja obdržavao se sastanak za Jugoslaviju. Dr. Korošec, koji je prisustvovao većanju, bio je primljen na svečani način: slavolucima, cvećem i neopisivim oduševljenjem naroda. Prvorbitelj za našu Jugoslaviju bio je dočekan burnim povicima bezbrojnoga naroda, što se tamo sakupljao, uz svirku i pesmu. Općinsko je zastupstvo pozdravilo velezaslužnog pročelnika Jugoslavenskog kluba. „Sada smo postali pametni“ kazao je Korošec, „po našim ledjima neće više hodati naši tlačitelji“.

Domaće vesti.

Hrvatska škola u Sijani.

Kako priopćujemo na drugom mestu lista, upisivaće se naša deca takodjer u Sijani za hrvatsku školu. Kako čujemo, nećemo dobiti školskih prostorija u bivšoj talijanskoj školi u Sijani. Ako ova vest odgovara istini, a regbi da odgovara, imali bi novi dokaz za to, kako se naša općina i naša kotarska oblast mačuhinski brine za hrvatsku decu. Prošle su nam godine otvorili školu u ulici Cenide. U ovu malenu se zgradu strpalo 600 hrvatske dece. Sutill smo, jer smo mislili, da je to tek provizorij, jer smo uvažavali vladajuće opće poteškoće. Nadali smo se, da će se u novoj školskoj godini popraviti krivnja, narešena našem narodu. Ali i taj put, čini se, da smo se prevarili, jer smo verovali u nepristranost odlučujućih faktora. Uskraćivanje pristojnih prostorija za našu decu a pogotovo u jednom kotaru grada, u kojem živi pretežni deo našega naroda, značilo bi nečuveno zapostavljanje hrvatskoga naroda, proti kojemu bi morali najodlučnije posredovati a to ne samo na lokalnom već i na drugom mestu. Nije danas više doba, da se s našim narodom postupa kao s narodom drugog stepena. Ako imadu nemačka i talijanska deca pravo na pristojne prostorije, imade to pravo takodjer naš narod. Za nemačke se škole uzimaju najlepše zgrade. Bivši talijanski licej služioće Nemcima za školu, a ipak je taj licej pokrajinska zgrada, vlastništvo jedne zemlje, u kojoj sačinjavaju Slaveni dvotrećinsku većinu. U novoj školi ulice Helgoland biće uređena takodjer nemačka škola. A naš narod da nema prostorija, našu da se decu stisne u kojekakve sobe i sobice? To se ne može i ne sme dopustiti. Mi dvojimo još u istinitost gornjih vesti, ma da nas uveravaju, da se zaista tako odlučilo. Ali da je istinita, morali bi upozoriti oblast na to, neka se odviše ne igra s našim narodom, jer i njegovo ustrpljenje imade granica. Kao Nemci, kao Talijanci smo i mi Hrvati austrijski narod, koji je bolje od drugih dokazao, što mu je dužnost na bojnopolju i koji imade prema tome i pravo, da izvrše prema njemu i državne oblasti svoju dužnost. A dužnost je tih oblasti da se osiguraju našoj deci primerene školske prostorije i primerene škole.

Upisivanje u hrvatsku pučku školu u ulici Cenide obavlja se svaki dan od 9—12 sati pa i od 4—6 posle podne. Za sada će škola biti otvorena u ulici Cenide, a kasnije otvoriće se usporednice i u Sijani. Roditelji imadu dopratići decu i doneati sobom potvrdu župnog ureda o danu rođenja deteta, svedodžbu cepljenja i zadnju školsku svedodžbu. — U ulici Cenide otvoriće se i zabavište, u koje će se upisivati decu od navršene 3. do 6. godine. Upisivanje uštedjuje istodobno kao i za pučku školu.

Vojničke i mornaričke vesti.

U službu dolazi: Garnizonsko nadzorstvo: Satnik Grimme; lučko lećničko nadzorstvo na brodu Njeg. Velikanstva „Alpha“; lećničko nadzorstvo u vojarni ratne mornarice: štopski lećnik dr. Vejvoda.

„Kreditno i eskomptno društvo“

— Pula trg Custerova 45 —

prima u pohranu novac uz najviši mogući kamatnjak, te isplaćuje uloške po dogovoru, bezobzira na ratno doba u svakoj visini.

Uredovni satovi samo od 4 do 5 po podne.

Unajmljuje se

stan od četiri sobe, jedne sobice, kuhinjom i kupalom, ili po želji mesto četiri, samo dve sobe. Ulica Monte Rizzi 3.

Kupila bi se

ili bi se uzela u najam **decimalna tozinja** sa utezima. Adresu podignuti kod uprave lista.

Dolje s oružjem.

Povest jednog života od Berte pl. Suttner, može se dobiti u podružnici Jos. Krmpotić, Pula, ulica Franje Ferdinanda br. 3.

Setite se naše Družbe!

Još je vreme.

Pristupite oseguranju ratnog zajma, koje predstavlja opsežno obezbedjenje obitelji. — Povoljni uveti, bez doklada i sporednih pristojbina. — Prijave prima: Oseguravajući odlo c. k. austrijske zaklade za udovice i siročad path vojnika, Trst, Via Lazzaretto vecchio 3, i Kotarski odlo u Gorici, Cirknic, Sežani, Koprnu, na Voloskom, u Puli, Pazinu, Grižnjanu, Villa Vicentina, Korminu, na Cresu, u Lošnju, na Reči i na Krku, dalje i banke: Anglo-Austrijska banka, Jadranska banka, Središnja banka nemačkih štedionica, Kreditni zavod za trgovinu i obrt, Banca Commerciale Triestina, Banca Triestino-Istrijana, Živnotnenska banka, banka „Unione“ i druge, konačno: c. k. porezni uredi, općinski uredi i školska ravnateljstva u Trstu, Istri, Gorici i Gradiškoj.